

Eltűnik a 100 esztendő Wagner-fürdő, modern bérpalotákat építenek a helyére

Szeged első gőz- és kádfürdőjének
története

(A Délmagyarország munkatársától) A 100 esztendő Wagner-fürdő elköltözik az élek sorából. Csendőben, némi kis bonyodalmak árán tűnik el az örök Nirvánából. Története összekapcsolódik a város életével: multjával, jelenével, látta az egykori városi tanács tagjait, a városkapitány ökegyelmét, tanuja volt ez az épület a nagyárvíznek is: vastag falai, a városrész magasabb fekvése megóvtak attól, hogy komolyabb veszélyt jelentsenek neki a megvadult folyó hullámai. Végigélte az ujjáépülés minden fázisát s mialatt körülötte egyre-másra emelkedtek az új épületek, ez az öreg fürdő megmaradt a régi falakkal annak, aminek született: ódon, százéves életre ítelt emlékeknek.

Kép a multból

A hivatalnok kitergegette a papírt, hosszú sorokat rótt reá pennájával, amelynek tollas szárnya megcsiklandozta olykor az orra hegyét. Néha felnézett egy pillanatra, hogy elhessegesen egy szemtelenkedő legyet, aztán folytatta az írást.

A nemes Tanács határozataiképpen és a Nemes Város ablegátusainak közbenjárására megengedték, hogy Petrovics Mária a várkörönd tuli részen gőz, valamint kád-gőzfürdőt építsen, amely a lakosság közférédésének és tisztálkodásának nemkülönbén olyik gyógyulásának szolgálatára leendő.

Latin és német záradékpontokat írt még a papírlap végére, aztán odakanyarította a dátumot is: 1843. sept. 2.

A kész okmányt telehintette a szárítóporrall, nehogy a tinta szétfolyék, aztán meglegyezgette még néhányszor, mielőtt szokásos hivatali útjára bocsátotta.

Ezzel megkezdődött Szeged város első gőz- és kádfürdőjének története.

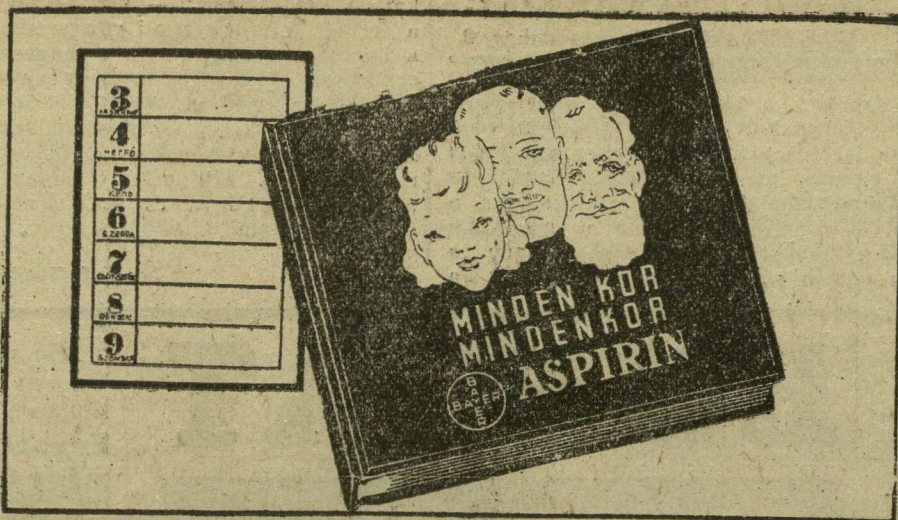
És 1942 február havában megkezdik majd bontani a százesztendő épületeket.

A történelem

ugy Kezdődött, hogy 1813-ban rettenetes nagy tűzvész pusztított a városban. A nemes Tanács úgy találta, hogy a tűzvész nagyarányu pusztításának az az oka, hogy Szegednek nincs kutja. Tiszája van ugyan, de a Tisza sokszor messzi esik attól a háztól, amely éppen ég, így aztán az oltási lehetőség minimális. Eppen ezért az az elhatározás született meg a városbíró ökegyelmében, hogy megkezdje Szegeden a kutak furatását. A város addig kizárólag a Tisza vizét használta mosdásra, főzésre, fürdésre: ezt a vizet hatalmas és modern eredményként már beljebb is vezette egy vastag cső, amely a mai Széchenyi-ter alatt húzódott a város belseje felé és a városháza előtt a Szabály-házban — egy apró dísztelen épületben — kapott központi helyet, hogy arányosan ossza szét a tisztavizet a város egyes házai között.

A kútfurások megkezdése igen érdekes tapasztalattal bővítette a nemes város lakosainak tudását: a Muskó-telepen, a Lovász-majorban, meg az egész Kálvária-részen keserű ízű vizet öklendezett fel a megásott kut. Ezeken a helyeken felel keserűsö telepek vannak. Erőskövy tisztifőorvos megvizsgálta, vegyelemezte a keserű kutak vizét s nemsokkal később már meg is született Szegeden a később József főhercegről és Petőfiről elnevezett keserűvízforrás.

Ezzel együtt megfogamzott bolmi gyógyfürdő létesítésének eszméje is. A helyzet ugyanis mindaddig az volt a szegedi fürdőélet tekintetében, hogy a lakosság ott fürdött a Tiszaparton, ahol éppen akárt. Volt ugyan, valamikor — úgy 1550 táján — egy török fürdője Szegednek: ezt az egyetlen fürdőt azonban eltemette az idő és a változó történelem. Az ugynevezett merigetőlápok álltak a Tiszaparton a fürdeni akarók rendelkezésére: ezeken a merigetőlápon szedték tele vízzel azokat a vödöröket, amelyek a konyhák tartozékát képezték s amelyeknek tartalmából a főzés művelete folyt. Ez azonban nem akadályozott meg senkit abban, hogy abból a vízből, amelyben pillanatnyilag fürdenek, haza ne vigyen egy kis levesnek, vagy főzeléknek való. Csakhogy a merigetőlápoknak volt egy sarkalatos hibája: az hogy nagyon csúszós volt a talajuk s így megesett, hogy egy-egy uszni nem

tudó, megijedt cselédleányka, vagy öregember elűnt a Tisza habjaiban örökre. Ezért aztán a városi Tanács elhatározta, hogy:

»a lakosság életének örzésére, nemkülönbén és, főként a szemérmetlen molnár- és péklegények miatt tisztálkodás és üdülés rendjére a várkörönd mellett közfürdő létesítendő.»

Az első fedett közfürdő

volt ez s alig telt el egy év, már követte is a másik. Ezt az újszegedi parton állították fel s nem állt egyébből, mint »egy közönséges oláh sószállító hajóból«. Ide jártak fürödni a szegediek. Ezzel a tisztálkodás problémája némi elintézt nyert ugyan, de még mindig nem volt megoldva az a kérdés, hogy miképpen lehetne kihasználni a keserűvízes adottságokat. Végre aztán 1843-ban Petrovics Mária szegedi lakos kérelmet nyújtott be a városbíróhoz, amelyben lefektette, hogy azon a részen, amely erre a célra igen alkalmasnak mutatkozik: megépíti a város első gőz- és kádfürdőjét, amelynek »gyógyereje is biztosítva legyen a természet által«.

A kérelem meghallgatást nyert s így építették fel az 1843-ik év telejére a Petrovics-fürdőt. Az elkészült fürdőnek elkészítették a szabályzatát is. Petrovics: »Szeged városában felállított gőzfürdő leírása és használásának módjai« címen ismertetette az új fürdőre vonatkozó összes tudnivalókat. Megtudhatta a város lakossága ebből a leírásból a fürdő illemszabályait, sőt a kerülen-

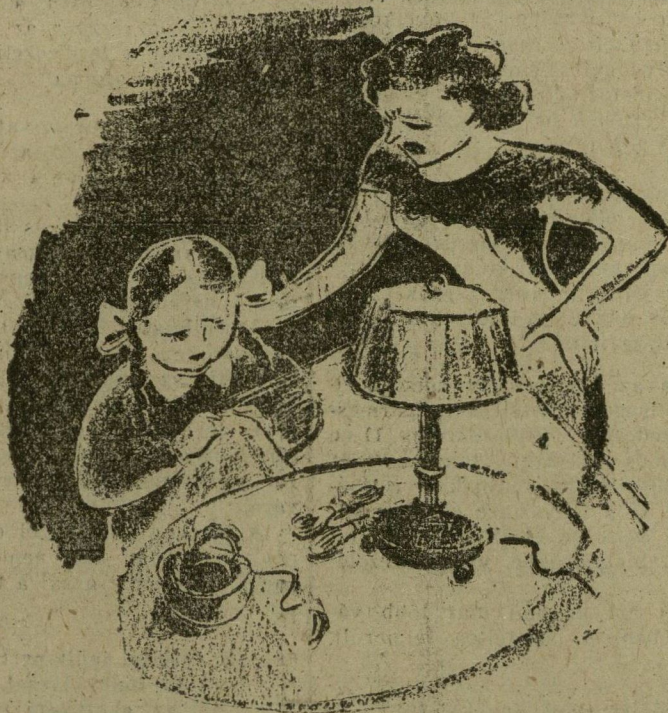
dő illetlenségeket is felsorolta a nevezett mulató.

A fürdő óriási konsternációt keltett Szegeden és csakhamar híre ment másfelé is, úgy, hogy a szegedi »gyógy-, gőz- és kádfürdő« tömegesen keresték fel a környékbeliek, sőt a távolabbi országrészek lakosai is »az enyh elnyerése céljából«.

A Petrovics-gőzfürdő

megszületése után néhány évtizeddel, az 1872-ik évben özvegy Wagner Valpurg birtokába került. Tőle sorban örökölték a szegedi Wagner-család leszármazottai. Még mindig egyetlen fürdője volt ez a városnak, mert a városi gőzfürdőt csak 8 esztendő múlva 1880-ban kezdték építeni. Később a Ratkovics és Schulteis-családok vették meg a fürdőt, tőlük került a mostani birtokos: a Barabás-család tulajdonába. Most azután utolsó fordulatához érkezett a fürdő változatos élete: a 100 éves fürdő területét felparcellázták és azt a DMKE dr. Singer István és Fenyő Lajos vették meg. A vevők összesen öt háromemeletes bérházat építtetnek az egykori Wagner-fürdő területén. Az építkezések megkezdését februárra tervezik, amikor megkezdődik a fürdő épületének lebontása.

A fürdőben a gőz-szolgáltatást már meg is szüntették, csak a kádüzem működik. Maga a fürdő december végén zárja be kapuit. Eddig az időpontig elintéznék minden kérdést, eladnak minden fürdőberendezést, amelynek egyes darab-

-Már megint rossz világításnál
Kérünkunkárol?

Nagyon megsínyli a szem a gyenge lámpák fényét!
Helyesen világítsunk: bőfényű Tungstram Krypton
lámpát égezzünk — az legalább megakadályozza
saját árátégés közben.

